

України становить 1571765,64 млн. грн., що становить у 2,5 рази більше у порівнянні з 2013 роком. Державний зовнішній борг становить 825859,59 млн. грн. або 34409,86 млн. дол. США. Державний внутрішній борг становить 508001,12 млн. грн. або 21166,13 млн. дол. США [1].

Наразі стан державних фінансів та рівень платоспроможності держави як позичальника значною мірою залежить від злагодженого процесу управління державним боргом, який останнім часом носить ситуативний характер без проведення поглибленого перспективного аналізу та узгодження інтересів всіх учасників даного процесу.

Структура торгів на фондовому ринку України свідчить про те, що з 2010 року виникають зміни в структурі, а саме з ринку пайових фінансових інструментів в бік ринку боргових фінансових інструментів. Простежується така тенденція, як збільшення частки облігацій внутрішньої державної позики, тобто фондовий ринок фактично зосереджений на обслуговуванні боргових державних цінних паперів. Наразі знижується рівень боргової безпеки України, оскільки отримані кошти від операцій з державними борговими цінними паперами направлені виключно на вирішення проблем дефіциту державного бюджету.

Основними напрямками вдосконалення боргової безпеки країни є напрями зменшення ризиків за допомогою розроблення стратегії державних запозичень. Моделювання стратегій державних запозичень повинне включати:

-ефективне використання залучених коштів, зокрема для збільшення виробничих потужностей не лише для внутрішнього споживання, а й для збільшення обсягу експорту. Не дивлячись на суворі вимоги МВФ, уряд країни має шукати найбільш ефективні напрями використання зовнішніх запозичень, які разом з економічними реформами дали б значне зростання ВВП та експортно-орієнтованої його складової;

-застосування заходів спрямованих на зменшення дефіциту бюджету, зокрема скорочення видатків

бюджету і збільшення доходної частини. Зміна бюджетного дефіциту є одним із факторів, що впливають на динаміку державного боргу з певним часовим лагом, тому зазначений зв'язок необхідно враховувати при визначенні граничного розміру цих показників на наступні періоди;

-формування різних співвідношень обсягів внутрішніх і зовнішніх запозичень. Таке співвідношення (через вплив на зміни у сумі та частці боргу в іноземній валюті) визначає рівень валютних ризиків, з одного боку, але у разі дешевших зовнішніх запозичень має своїм результатом, за інших рівних умов, менший рівень витрат;

-формування різних співвідношень обсягів запозичень під фіксовані і під плаваючі процентні ставки. Відсутність залучення коштів під плаваючі процентні ставки сприяє зменшенню обсягу і частки боргу з плаваючими ставками, через що зменшуються процентні ризики. Однак, з іншого боку, запозичення під фіксовані ставки передбачатимуть, за інших рівних умов, вищі витрати на обслуговування державного боргу;

-зменшення ризику пов'язаного з наданням державних гарантій на отримання позик за умов використання коштів у високоефективні інвестиційні проекти, які матимуть мінімальні терміни окупності [2, с.338].

На сьогодні в Україні досягнуто пікове навантаження щодо обслуговування чи погашення боргу, яке ускладнює визначення оптимальних джерел покриття зобов'язань і створює ризики можливої боргової кризи, дефолту. Це об'єктивно зумовлює необхідність урахування боргових ризиків не лише на всіх стадіях бюджетного процесу, а й під час проведення прозорої та виваженої бюджетно-податкової політики як дієвого інструменту соціально-економічного розвитку й забезпечення фінансової стійкості держави, оскільки саме боргові ризики належать до основних чинників та загроз, що впливають на можливість бюджетної сфери забезпечити платоспроможність держави й ефективно використовувати бюджетні кошти в процесі виконання її функцій.

Література

1. Інформаційна довідка щодо державного та гарантованого державою боргу України [Електронний ресурс].–Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=385720&cat_id=365898

2. Павловська Є. О. Теоретичні аспекти впливу державного боргу на економічне зростання / Є. О. Павловська // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник наукових праць. - Суми : «УАБС НБУ», 2013.- Вип. 37. - С.335–343.

УДК 351.82

РОЛЬ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ У РЕФОРМУВАННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сологуб О.– ст. 5 курсу, гр. Фвнс-11

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

У сучасних умовах обмеженості фінансових можливостей країни та необхідності інституціалізації нових економічних взаємовідносин держави в особі податкових органів і господарюючих суб'єктів зростає роль податкового контролю як важливого елемента процесу реформування системи адміністрування податків в Україні.

Ефективний податковий контроль - важлива складова функціонування податкової системи в економічному та соціальному контексті. Необхідність забезпечення фінансових потреб держави має базуватись на засадах формування максимально зручних і необтяжливих умов оподаткування бізнесу, у тому числі за рахунок подолання нерівномірного

розподілу податкового навантаження в економіці, впорядкування системи планування, організації та здійснення податкових перевірок, використання сучасних аналітичних інструментів їх проведення, що дозволяють визначати приховану податкову базу і запобігти ухилянню від оподаткування, сприяння підвищенню податкової культури, дисципліни у суспільстві та ефективності податкового адміністрування загалом [1, с. 248].

На практиці податковий контроль зводиться до перевірок правильності нарахування, повноти та своєчасності сплати податків та інших платежів до бюджету. Звідси випливає, що основна мета податкового контролю – це перешкоджання можливості платників податків ухилятися від їх сплати, а також донарахування виявлених за результатами перевірок сум податків і зборів, на які ухилився від сплати суб'єкт господарювання, до бюджету. Фіскальна ефективність не повинна підривати стимулюючий потенціал податкової політики в бізнес-середовищі України, зокрема щодо стимулювання ділової активності та економічного розвитку загалом. У цілому податкова система України не стимулює ділову активність, адже через постійний процес зростання фіскального тиску відбувається скорочення обсягів власних коштів підприємств, а отже, і потенціалу їх фінансово-економічного розвитку, зберігається нерівномірність розподілу оподаткування між галузями та підприємствами.

Вітчизняний податковий контроль характеризується тенденцією до зближення з європейськими вимогами, однак темпи реформування системи адміністрування податків в Україні надто повільні. Основними дестабілізуючими факторами, що впливають на ефективність податкового контролю, є:

- недостатня уніфікація вітчизняного податкового законодавства з міжнародним;
- відсутність комплексних методів оцінки та системного моніторингу контрольно-перевірочної роботи податкових органів;
- недосконале методичне забезпечення процедурних питань податкового контролю;
- відсутність підходів до гармонізації взаємовідносин учасників контрольно-перевірочного процесу;
- інституційні деформації щодо податкової культури, дисципліни і свідомості платників податків внаслідок зростання податкового навантаження і трансакційних витрат в системі адміністрування податків.

Вивчення міжнародної практики організації та здійснення податкового контролю дозволило виокремити перспективні напрями її впровадження в Україні. Зокрема, доцільно впровадження у вітчизняний контрольно-перевірочний процес непрямих методів податкового контролю таких, як фіскальний рескрипт – для зниження ймовірності податкових правопорушень, особливо у сфері трансфертного ціноутворення, уникнення подвійного оподаткування платників податків, а в перспективі – зниження тягаря податкового контролю на бізнес; горизонтального моніторингу – для оперативного реагування та супроводу господарських операцій платника податків при мінімізації втручання податкових органів у поточну діяльність останніх [2, с. 954]. Пріоритетними також є автоматизація контрольно-перевірочної роботи для безконтактної взаємодії учасників податкового контролю та впровадження антикорупційних заходів – для зниження неформальної складової відносин у бізнес-середовищі.

Література

1. Ткаченко А.В. Теоретичні основи податкового контролю та практичні рекомендації щодо його вдосконалення / А.В. Ткаченко // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2012. – № 3 (15). – С. 247-253.
2. Теремецький В.І. Горизонтальний моніторинг – новий метод здійснення податкового контролю / В.І. Теремецький // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 953–961 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-1/12tvizpk.pdf>.

УДК 330.567.28 «312»

РОЛЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ В ЕКОНОМІЦІ СЬОГОДЕННЯ

Крокус І.-ст. 4 курсу, гр. Фвн-41

Науковий керівник – к.е.н., доцент Нагайчук В.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Ринок являє собою систему економічних відносин, які виникають у процесі обміну продуктами як товарами шляхом купівлі-продажу. Домогосподарству як одному з суб'єктів мікроекономічного рівня належить надзвичайно важлива роль у системі економічних відносин.

В Україні з розвитком ринкових відносин домогосподарство опинилося в нових умовах функціонування. Домогосподарства засвоюють нові способи економічного функціонування та пристосовують стару господарську практику до сучасного зовнішнього середовища, значно впливають на хід трансформаційних процесів, а також подальший соціально-економічний розвиток. Крім того домогосподарства виступають безпосереднім носіями соціальних критеріїв та обмежень ринкової трансформації [1].

В останні роки значно активізувалися дослідження домогосподарств, їх впливу на економічні процеси в країні та вкладу у її розвиток. В сучасних умовах ринкових відносин, дослідженням домогосподарств займалися такі вчені, як Є. Болотіна, В. Вітлінський, О. Гладун, Т. Кізіма, В. Мішура, М. Пітюлич, Ю. Станкевич, С. Юрій та інші. Ми бачимо, що певні напрацювання учених з вивчення питання сутності та функціонування домогосподарств існує, проте, наразі, виникає потреба фундаментального дослідження цієї економічної складової.

Метою статті є обґрунтування важливості домогосподарства для функціонування економіки країни як її особливого суб'єкта через визначення його ролі та з'ясування впливу на економіку.